

Jaarverslag 2022 Auditcommissie Gilze Rijen.

De kerntaak van de auditcommissie (AC) van het meetnet is erop toe te zien dat de door het geluidmeetnet gegenereerde resultaten een juiste weergave vormen van de geluidbelasting van de activiteiten op de vliegbasis. De resultaten moeten immers representatief en controleerbaar zijn.

Hiervoor moeten we de thermometer kunnen steken in de gehanteerde werkwijzen van de vliegbasis, moeten we soorten circuits en oefeningen (her)kennen, de afgeleide berekeningsresultaten kunnen controleren en inzicht hebben in de klachtenregistratie.

Stond 2021 in het teken van voldoende betrouwbare rapportages genereren, in het jaar 2022 stond voor de auditcommissie de kwaliteitstoets van de metingen centraal.

De commodore Robert Adang nodigde ons in april 2022 uit voor een bezoek aan de vliegbasis om een toelichting te krijgen op taken, werkwijzen en materieel. Gedurende een halve dag kregen we een spoedcursus:

- Vliegbewegingen en klachtenafhandeling
- De luchtverkeersleiding, circuits, helikopter-vaardigheids-oefeningen (HVO), gebruik van de slopes, radar en wijze van registreren
- Inzetbaarheid Apache inclusief bezoek

Verhelderend, leerzaam en van toegevoegde waarde voor onze taak.

Voor het houden van steekproeven ontvangt de AC de volgende informatie van Defensie:

- De luchtverkeersgegevens van alle vluchten
- De lijst met aircraft noise events zoals het meetsysteem die op alle meetpunten registreert
- De lijst met geregistreerde klachten op postcodeniveau

Begin 2022 heeft de auditcommissie een steekproef uitgevoerd van het avondvliegen op 12 oktober 2021. Op basis hiervan zijn opnieuw verschillende verbeteringen doorgevoerd in de systematiek om het helikoptergeluid in beeld te brengen.

De auditcommissie heeft daarnaast ook twee andere voorstellen gedaan om het inzicht in de betrouwbaarheid van metingen én van de registratie van vliegbewegingen te vergroten:

- Breng met een eenmalige berekening van het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum (NLR) in beeld wat de bijdrage is van de helikopter-vaardigheids-oefeningen op de basis aan de geluidbelasting op de verschillende meetpunten. Dit met het doel te kijken of deze oefeningen een substantiële bijdrage leveren aan de geluidniveaus, dan wel bij analyses genegeerd kunnen worden.
- Kijk in de meetresultaten naar het aantal passages op één bepaald meetpunt over een bepaalde periode X. Vergelijk dit met het aantal dat door het NLR op basis van de luchtverkeersleidings-gegevens in de berekeningen is verwerkt over diezelfde periode X. Hiermee kunnen we straks iets zeggen over óf de betrouwbaarheid van de metingen óf de betrouwbaarheid van de registratie van de vliegbewegingen, beide relevant voor analyses.

Ondanks eerdere toezeggingen van bureau Geluid van de luchtmacht wilde men niet meer aan deze voorstellen meewerken. Dit zou inzet vragen van het NLR en de baten zouden niet opwegen tegen de kosten. De voorstellen zijn echter juist samen met het NLR opgesteld om de kosten beperkt te houden. Al met al betreuren wij deze opstelling zeer en beschouwen het feitelijk als een uitholling van onze taak.

Een andere activiteit die is opgestart, is de ontwikkeling van een eigen rekentool om de door Casper berekende Lden en KE-waarden op basis van de meetgegevens te kunnen valideren. DGMR heeft die tool voor de auditcommissie gebouwd en onze conclusie is dat de uitkomsten van de berekeningen van Casper één op één overeenkomen met door de Auditcommissie berekende waarden. Dit geeft vertrouwen in de door Casper gebruikte rekenmethodieken.

Uit recent onderzoek door het RIVM (RIVM rapport: 2022-0007) betreffende de relatie vliegtuiggeluid – hinder en slaapverstoring civiele en militaire vliegvelden in Nederland blijkt dat de relatie tussen de hinderbeleving zoals verondersteld binnen de Kosten-eenheden én de Lden systematiek niet overeenkomen met de werkelijk ervaren hinder. Voor helikopters blijkt dit zelfs nog extremer dan bij vleugelvliegtuigen. Dit sluit naadloos aan bij de ervaringen van mensen in de omgeving van de vliegbasis. Reden genoeg denken wij voor nader onderzoek op onder meer dit aspect. Anders gezegd: waarom wordt helikoptergeluid storender ervaren dan vliegtuiglawaaï?

De auditcommissie heeft daarom in 2022 in samenwerking met de TU-Delft een promotie-onderzoeksvoorstel uitgewerkt om de relatie geluidproductie en ervaren hinder van helikopters beter in beeld te brengen. De TU-Delft heeft echter zelf geen financiële middelen om dit onderzoek uit te voeren. Aan Defensie is gevraagd of hiervoor binnen haar begroting geld vrijgemaakt kan worden.

Inmiddels wordt ook al bijna twee jaar gewerkt aan het tot stand komen van een convenant tussen omwonenden en de vliegbasis ter beperking van overlast van de vliegbasis. Dit proces onder (bege)leiding van R.Peerboom komt eind 2023 tot een afronding. Michel van Boxtel is naast lid van de auditcommissie ook actief in de kerngroep van het convenant.

Tot slot:

De auditcommissie voor Gilze Rijen heeft in 2021 8 x vergaderd. Daarnaast zijn er 2 bijeenkomsten geweest met Defensie, het NLR, Casper en de gemeente Gilze Rijen. De AC heeft ook deelgenomen aan 2 COVM vergaderingen.

Gezien het tijdsbeslag van de werkzaamheden van de auditcommissie en het daarvoor benodigde bijzondere kennisniveau pleit de commissie ervoor een objectieve analyse van de jaarlijkse meetresultaten professioneel te borgen en bijvoorbeeld te integreren in:

- de jaarlijkse controlerapporten van het NLR aangaande de geproduceerde geluidhinder in een specifiek jaar, dan wel in
- een door de omgevingsdienst van de gemeente Gilze en Rijen jaarlijks op te stellen rapportage

De Auditcommissie 2022 bestond uit Joppe Leenaars, Michel van Boxtel, Harrie van den Broek en Jeanine van Hapert